

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 96/13, 89/16, 5/22 и 31/24) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 103/08, 5/22 и 39/25), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2022. ГОДИНУ ЗАВИЧАЈНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА-МИЛЕ МАРЧЕТА

Број: 03-07-6-501/23
Сарајево, 31.12.2025. године

С А Д Р Ж А Ј

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	6
5.1 НАЛАЗИ	6
5.2 ПРЕПОРУКЕ	9

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Завичајних социјалдемократа-Миле Марчета за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2022. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15. Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, утврђено је да су Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета прекршили одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 6. став (5), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горњих напомена, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака, нити на финансирање трошкова изборне кампање супротно одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Завичајних социјалдемократи-Миле Марчета за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2022. године.

Преглед и контрола финансијских извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета су остварили приходе из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	16.370,00	85,01
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	2.887,05	14,99
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	19.257,05	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	19.257,05	100,00

У годишњем финансијском извјештају за 2022. годину, Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета исказали су расходе у укупном износу од 24.297,59 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета. Скраћени назив странке је ЗСД-Миле Марчета.

Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета су регистровани код Основног суда у Бањалуци, Рјешењем број: РП-15/02 од 24.07.2002. године.

Сједиште политичке странке је у Дрвару, улица Омладинских бригада бр. 45.

Лице овлаштено за заступање странке је Миле Марчета, председник странке.

Лица овлаштена за подношење финансијских извјештаја за 2022. годину су Бургић Воислав и Далиборка Граховац.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета имају следећу организациону структуру:

- Главни одбор.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Завичајних социјалдемократата-Миле Марчета за 2022. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2022. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине. Уколико ревизор на бази контроле финансијских извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансира у складу са Законом о финансирању политичких странака, те да ли је остварила трошкове изборне кампање у оквиру законом утврђеног лимита.

Обим прегледа и контроле финансијског извјештаја Завичајних социјалдемократата-Миле Марчета обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију је извршила преглед годишњих финансијских извјештаја политичке странке Завичајни социјалдемократата-Миле Марчета у периоду од 2005. до 2020. године, након чега су издати извјештаји о прегледу са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама политичкој странци.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, Служба за ревизију је издала извјештај о прегледу са мишљењем, налазима и препорукама странци да сваке године доноси прецизан и јасан програм утrophка средстава и да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом, да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилне евиденције о расходима, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и другим подзаконским актима које доноси Централна изборна комисија Босне и Херцеговине и да доставља и другу документацију коју од ње затражи Централна изборна комисија Босне и Херцеговине.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину, утврђено је да политичка странка није испоштовала препоруке ревизије.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета прекршили су одредбе члана 4. став (1)¹ Закона о финансирању политичких странака.

Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета су у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину исказали расходе у укупном износу од 24.297,59 КМ.

У Финансијском плану прихода и расхода за 2022. годину политичка странка је планирала укупне расходе у износу од 20.100,00 КМ.

Анализом Финансијског плана прихода и расхода за 2022. годину и података из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, утврђено је да је политичка странка средства у износу од 8.067,59 КМ утрошила мимо Финансијског плана прихода и расхода за 2022. годину, како слиједи:

- Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета нису планирали, а остварили су трошкове закупнине пословних простора у износу од 600,00 КМ, трошкове непроизводних услуга у износу од 36,00 КМ, трошкове платног промета у износу од 47,09 КМ, трошкове казни у износу од 3.600,00 КМ и трошкове књиговодствених услуга у износу од 300,00 КМ.
- Политичка странка је прекорачила планиране трошкове таксе и трошкове рекламе и пропаганде у износу од 3.484,50 КМ.

Политичка странка је трошкове таксе планирала у износу од 15.000,00 КМ, а исте је у годишњем финансијском извјештају исказала у износу од 18.000,00 КМ.

Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета су трошкове рекламе и пропаганде планирали у износу од 1.200,00 КМ, а исте су остварили у износу од 1.684,50 КМ.

Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета су финансијска средства у износу од 8.067,59 КМ утрошили мимо утврђеног финансијског плана за 2022. годину, чиме су прекршили одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

б) Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета прекршили су одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Прегледом годишњег финансијског извјештаја политичке странке, утврђено је да је странка остварила неновчану донацију по основу кориштења пословног простора без накнаде.

Жељко Иванковић је у својој Изјави од 19.01.2022. године навео да је у периоду од 01.01.2022. године до 31.12.2022. године пословни простор у Дрвару дао на кориштење без накнаде Завичајним социјалдемократима-Миле Марчета. Такође, у изјави је наведено да вриједност закупа овог пословног простора износи 600,00 КМ, те да давање пословног простора на кориштење без накнаде представља донацију овог физичког лица политичкој странци.

Политичка странка у годишњем финансијском извјештају није пријавила неновчану донацију физичког лица по основу кориштења пословног простора без накнаде, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (2) Политичка странка није доставила потврде о примљеним прилозима у укупном износу од 16.370,00 КМ, што упућује да политичка странка није издавала потврде о примљеним прилозима, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању

¹ У складу са одредбом из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог Закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

политичких странака и одредбе члана 6. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

с) Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета прекршили су одредбе члана 6. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

Политичка странка примила је прилог физичког лица Милета Марчете, председника политичке странке у износу од 18.360,00 КМ², што је за 3.360,00 КМ веће од законом дозвољеног лимита на висину прилога, чиме је прекршила одредбе члана 6. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

д) Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета прекршили су одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја и додатне документације, утврђено је да Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета нису успоставили тачне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама, нису обрасце годишњег финансијског извјештаја попунили у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник) и нису доставили додатну документацију, чиме су прекршили одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (4) и став (5) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Политичка странка није у годишњем финансијском извјештају правилно исказала промет по трансакцијском рачуну, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

У годишњем финансијском извјештају у обрасцу 2, Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета исказали су трансакцијски рачун број: 5517202204480403 код Уникредит банке а.д. Бања Лука без почетног стања, прометом улаза у износу од 18.024,00 КМ, прометом излаза у износу од 18.010,41 КМ и салдом на дан 31.12.2022. године у износу од 13,59 КМ.

Увидом у изводе са наведеног трансакцијског рачуна утврђено је да на рачуну на дан 01.01.2022. године није било средстава, те да је промет улаза износио 18.010,00, промет излаза 18.023,59 КМ и да је салдо на дан 31.12.2022. године негативан и износи -13,59 КМ.

(2) У обрасцу 3-а (прилози физичких лица) годишњег финансијског извјештаја политичка странка је исказала да је дана 20.05.2022. године примила прилоге физичких лица у укупном износу од 16.370,00 КМ и то: Миле Марић у износу од 3.000,00 КМ, Милка Иванковић у износу од 2.000,00 КМ, Боћо Медић у износу од 4.000,00 КМ, Влатко Аћић у износу од 3.000,00 КМ, Жељко Марић у износу од 1.050,00 КМ, Зоран Кнежевић у износу од 1.900,00 КМ, Воислав Бургић у износу од 460,00 КМ и Миле Марчета у износу од 960,00 КМ.

Увидом у аналитичке картице промета по трансакцијском рачуну, није потврђено да су прилози физичких лица: Миле Марић у износу од 3.000,00 КМ, Милка Иванковић у износу од 2.000,00 КМ, Боћо Медић у износу од 4.000,00 КМ и Влатко Аћић у износу од 3.000,00 КМ, у току 2022. године дати политичкој странци. Такође, у поступку прегледа није утврђено да је странка наведене прилоге, у укупном износу од 12.000,00 КМ, примила у готовом новцу путем благајне. Наиме, Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета немају евиденцију о благајничком пословању, нити су у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају исказали промет благајне.

С друге стране, контролом извода са трансакцијског рачуна политичке странке број: 5517202204480403 код Уникредит банке утврђено је да је дана 20.05.2022. године физичко лице Миле Марчета на име донације политичкој странци уплатило средства у износу од 18.000,00 КМ, коју политичка странка није исказала у обрасцу 3-а годишњег финансијског извјештаја.

² Детаљи у налазу д).

Поред наведеног, утврђено је да је физичко лице Миле Марчета политичкој странци дана 20.05.2022. године уплатило износ од 10,00 КМ, а дана 30.05.2022. године и донацију у износу од 350,00 КМ. Политичка странка је пријавила донацију физичког лица Миле Марчета у износу од 960,00 КМ.

На основу наведеног утврђено је да политичка странка није водила правилне евиденције о прилозима, те да исте није правилно исказала у обрасцу 3-а (прилози физичких лица) годишњег финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 14. Правилника.

- (3) Политичка странка није у обрасцу 3-е (неновчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати) годишњег финансијског извјештаја исказала неновчану донацију у износу од 600,00 КМ коју је остварила кориштењем пословног простора без накнаде, чиме су прекршене одредбе члана 13. и члана 18. Правилника.
- (4) Политичка странка није у годишњем финансијском извјештају исказала и у пословним књигама није евидентирала трошкове електричне енергије, комуналних услуга и телефона, чиме су прекршили одредбе члана 21. и 22. Правилника.
- (5) У обрасцу 5.1 (обавезе политичке странке по позајмицама и кредитима) политичка странка је исказала да је дана 20.05.2022. године примила позајмицу физичког лица Жељко Морача у износу од 6.000,00 КМ.

С обзиром да Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета нису доставили уговор о новчаној позајмици и конфирмацију стања на дан 31.12.2022. године, те да на аналитичкој картици промета трансакцијског рачуна није евидентирана уплата позајмице, није могло бити потврђено да је политичка странка примила позајмицу физичког лица Жељко Морача у износу од 6.000,00 КМ, односно обавезу политичке странке на дан 31.12.2022. године.

- (6) Дан 15.12.2023. године Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је Завичајним социјалдемократима-Миле Марчета упутила Захтјев за достављање додатне документације за 2022. годину, којим је од странке тражено да достави: документацију о кориштењу пословног простора у 2022. години (доказ о власништву над некретнином, уговор о закупу, одлуку или изјаву), бруто биланс на дан 31.12.2022. године, главну књигу са комплетним аналитичким евиденцијама странке за период 01.01.-31.12.2022. године, копију потврда о примљеним прилозима од физичких лица, копију уговора о новчаним позајмицама политичкој странци, скупа са конфирмацијом стања позајмица на дан 31.12.2022. године, копију извода са трансакцијских рачуна странке број: 5510010000902905 и број: 5517202204480403 код Уникредит банке а.д. за период 01.01.-31.12.2022. године и копију Завршног рачуна (Биланс стања и Биланс успјеха) за 2022. годину овјереног од надлежне институције.

У остављеном року странка није доставила сву тражену документацију, и то: копију потврда о примљеним прилозима од физичких лица и копију уговора о новчаним позајмицама политичкој странци, скупа са конфирмацијом стања позајмица на дан 31.12.2022. године, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (5) Закона о финансирању политичких странака.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ³ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, политичка странка Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета је у сврху изборне кампање могла да потроши 345.175,20 КМ.

³ Члан 15.10 став (2) орописује да се максимално политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове народне скупштине РС и Представнички дом Парламента ФБиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, предсједника и подпредсједника РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета су у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину исказали трошкове изборне кампање у износу 1.684,50 КМ.

5.2 ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се политичкој странци Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета да се придржавају одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да сваке године доноси прецизан и јасан програм утрошка средства и да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи у складу са утврђеним програмом утрошка средстава*
- *да води правилне и тачне евиденције о примљеним прилозима без обзира на начин на који их остварује,*
- *да прима прилоге у складу са законом прописаним лимитом,*
- *да издаје потврде о пријему добровољних прилога у складу са чланом 6. Правилника,*
- *да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, односно да води правилне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама,*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и*
- *да доставља и другу документацију коју од ње затражи Централна изборна комисија Босне и Херцеговине.*

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Завичајни социјалдемократи-Миле Марчета нису доставили примједбе на мишљење ревизора и налазе ревизије дате у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину.

Шеф Одсијека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Ревизор

Тања Голијанин